

AİLE DEĞERLERİNİN BİLİNÇLİ BİREYİN OLUŞUMUNDAKİ SOSYAL-PSİKOLOJİK ÖNEMİ

Rasulova Dildora Shuhratovna

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti 1.sınıf yüksek lisans öğrencisi

Özet: Bu tezde, bilinçli bireyin oluşum sürecinde aile değerlerinin sosyal-psikolojik önemi teorik açıdan ele alınmıştır. Ailenin bireyin gelişimindeki rolü, manevi-ahlaki ortamın insanın düşünce yapısı ve davranışları üzerindeki etkisi ile milli değerlerin gençlerin eğitimindeki önemi açıklanmıştır. Ayrıca küreselleşme ve dijital ortam koşullarında aile değerlerinin korunmasının günümüzdeki önemi temellendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: aile değerleri, bilinçli birey, sosyalleşme, manevi eğitim, bireysel gelişim, sosyal-psikolojik faktörler, gençlik eğitimi.

Аннотация: В данной тезисной работе теоретически проанализировано социально-психологическое значение семейных ценностей в формировании просвещённой личности. Освещены роль семьи в развитии личности, влияние духовно-нравственной среды на мышление и поведение человека, а также значение национальных ценностей в воспитании молодёжи. Кроме того, обоснована актуальность сохранения семейных ценностей в условиях глобализации и цифровой среды.

Ключевые слова: семейные ценности, просвещённая личность, социализация, духовное воспитание, развитие личности, социально-психологические факторы, воспитание молодёжи.

Annotation: This thesis theoretically analyzes the socio-psychological importance of family values in the formation of an enlightened individual. The role of the family in personal development, the influence of the spiritual and moral environment on human thinking and behavior, and the significance of national values in youth education are highlighted. In addition, the relevance of preserving family values in the context of globalization and the digital environment is substantiated.

Keywords: family values, enlightened individual, socialization, spiritual education, personal development, socio-psychological factors, youth upbringing.

Ana Bölüm

Toplumun gelişmesi ve insan sermayesinin ilerlemesi büyük ölçüde bilinçli, bağımsız düşünebilen ve yüksek manevi değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesine bağlıdır. Böyle bireylerin oluşumunda ailenin rolü son derece önemlidir. Çünkü aile, bireyin ilk sosyal

çevresi olup kişinin dünya görüşü, ahlaki normları, değerleri ve sosyal ilişkileri burada şekillenir.

Aile değerleri; aile içinde nesilden nesile aktarılan manevi, ahlaki, kültürel ve sosyal normlar sistemidir. Bu değerler aracılığıyla çocuklarda saygı, sorumluluk, dürüstlük, çalışkanlık, vatanseverlik ve insan sevgisi gibi özellikler gelişir. Bu nitelikler ise bilinçli bireyin temel göstergeleri olarak kabul edilir.

Psikolojik açıdan bakıldığında, aile içindeki sağlıklı duygusal ortam bireyin ruhsal dengesi ve toplumsal uyumuna olumlu etki göstermektedir. Anne-baba ile çocuk arasındaki samimi iletişim, destekleyici yaklaşım ve olumlu ilişkiler çocuğun özgüven kazanmasına yardımcı olur. Sonuç olarak bireyin bağımsız düşünme yeteneği, eleştirel düşüncesi ve manevi ihtiyaçları gelişir.

Sosyal-psikolojik açıdan değerlendirildiğinde, aile değerleri gençlerin toplum içindeki sosyal rollerini benimsemelerinde önemli bir faktördür. Çocuk, aile aracılığıyla toplum kurallarını, sosyal ilişkileri ve ahlaki normları öğrenir. Bu durum onun sosyalleşme sürecinin etkili şekilde gerçekleşmesine katkı sağlar.

Günümüzde küreselleşme ve bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte gençlerin düşünce dünyası üzerinde farklı ideolojik etkiler artmaktadır. Böyle bir ortamda aile değerlerinin korunması ve güçlendirilmesi, bilinçli nesiller yetiştirmenin önemli unsurlarından biri olarak değerlendirilmektedir. Özellikle milli değerlerin ve manevi mirasın gençlerin bilincine aktarılması sayesinde onların ideolojik bağımsızlığı güçlendirilebilir.

Ayrıca aile içinde kitap okuma alışkanlığının bulunması, bilime ilgi duyulması ve manevi sohbetlerin yapılması da bilinçli bireyin oluşumunda önemli pedagojik ve psikolojik faktörler arasında yer almaktadır. Çünkü çocuk daha çok gözlem ve taklit yoluyla eğitilir. Bu nedenle anne-babaların kişisel örnek olması büyük önem taşımaktadır.

Sonuç

Sonuç olarak aile değerleri, bilinçli bireyin oluşumunun temel sosyal-psikolojik unsurlarından biridir. Aile içindeki sağlıklı manevi ortam, olumlu ilişkiler ve milli değerlere dayalı eğitim gençlerin entelektüel ve ahlaki gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu nedenle modern toplumda aile değerlerinin korunması ve geliştirilmesi önemli sosyal görevlerden biri olarak değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA:

1. Karimova V.M. Aile Psikolojisi. – Taşkent: Fan, 2018.

-
2. G'oziyev E.G'. Genel Psikoloji. – Taşkent: O'qituvchi, 2020.
  3. Musurmonova O. Aile Maneviyatı ve Gençlik Eğitimi. – Taşkent: Ma'naviyat, 2019.
  4. Lev Vygotsky. İnsan Gelişimi Psikolojisi. – Moskova: Smysl, 2005.
  5. Erich Fromm. Sevme Sanatı. – New York: Harper & Row, 1956.

